

Nr 105.

Ankom till riksdagens kansli den 10 maj 1927 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av tullverkets utgiftsstater för budgetåret 1927—1928 m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

Uti den till riksdagen den 4 januari 1927 avlåtna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1927—1928 har Kungl. Maj:t under sjunde huvudtiteln (punkt 18) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, beräkna det ordinarie förslagsanslaget till tullverket till 15,750,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 28 januari 1927 dagtecknad proposition, nr 70, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen dels besluta, att antalet ordinarie befattningar jämte de för vederbörande befattningshavare avsedda lönegrader skall bestämmas i enlighet med vad av departementschefen förordats,

dels för budgetåret 1927—1928 för tullverket godkänna följande

Ordinarie stat.

A. Avlöningsstat.

Generaltullstyrelsen.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kr.	518,800
Arvode till tullverkets ombudsman	»	2,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	»	166,000
Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat, <i>förslagsanslag</i>	»	37,100

Tullstaten.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kr.	10,123,400
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	»	140,000

Arvoden till två laboratorieföreståndare å högst 1,000 respektive 500 kronor, för år räknat kr.	1,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattnings- havare m. m., <i>förslagsanslag</i>	» 2,082,000 kr. 13,070,800.

B. Indragningsstat.

Avlöningar till tjänstemän å indragningsstat	kr. 27,550.
--	-------------

C. Pensionsstater.

Pensioner till avskedade tjänstemän, <i>förslags- anslag</i>	kr. 625,000
Pensioner till avlidna tjänstemäns änkor och barn, <i>förslagsanslag</i>	» 25,000
Gottgörelse till tullstatens enskilda pensions- inrättning för mistade andelar av avlöning vid vakanta tjänster	» 13,000 kr. 663,000.

D. Omkostnadsstat.

Kostnader för avdömande av tullmål, <i>förslags- anslag</i>	kr. 47,300
Resekostnads- och traktamentsersättningar m. m., <i>förslagsanslag</i>	» 220,000
Hemliga utgifter	» 4,000
Övriga kostnader för tullverket, <i>förslagsanslag</i> »	1,716,250 kr. 1,987,550

Summa *förslagsanslag* kr. 15,748,900,

dels i riksstaten uppföra ordinarie förslagsanslaget för tullverket till ett mot statens slutsumma svarande belopp av 15,748,900 kronor, att direkt utgå av tullmedel,

dels ock förklara, att sådan å den 31 december 1922 gällande ordinarie stat kvarstående tjänsteman vid tullverket, som ej anmält sig icke vilja övergå på den nya staten, må under budgetåret 1927—1928 komma i åtnjutande av tillfälligt lönetillägg till belopp, vilket Kungl. Maj:t, efter förslag av generaltullstyrelsen, prövar stå i lämpligt förhållande till den tjänstgöring, som må komma att krävas av vederbörande, eller Kungl. Maj:t eljest kan finna skäligt, dock icke i något fall till högre belopp för år räknat än som genom kungörelsen den 22 juni 1923 (nr 444) angående tillfälliga lönetillägg åt viss personal vid tullverket för år 1922 blivit bestämt.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

Sedan riksdagen i skrivelse den 20 februari 1926, nr 7 A, anmält sina beslut i anledning av Kungl. Maj:ts under sjunde huvudtiteln av 1926 års statsverksproposition gjorda framställningar angående tullverkets ut-

giftsstater för budgetåret 1926—1927 m. m., har Kungl. Maj:t den 5 mars 1926, bland annat, förklarat, att antalet ordinarie befattningshavare vid tullverket jämte de för vederbörande befattningshavare avsedda lönegrader skall från och med den 1 juli 1926 vara bestämt på följande sätt:

Befattningshavare

Lönegrad

I. Generaltullstyrelsen.

1 generaltulldirektör, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
5 byråchefer	B 30
1 kustbevakningsinspektör, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 chef för statistiska avdelningen	B 26
7 byråinspektörer	B 24
2 förste revisorer	B 24
1 kamrerare	B 24
2 sekreterare	B 24
4 aktuarier	B 21
2 notarier	B 21
1 registrator	B 21
12 revisorer	B 21
12 kammarskrivare	B 16
1 materialförvaltare	B 15
3 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
15 kanslibiträden	B 7
7 expeditionsvakter	B 5
20 kontorsbiträden	B 4
5 skrivbiträden	B 2

II. Tullstaten.

1. Lokaltullförvaltningen.

3 tulldirektörer	B 29
3 tullöverinspektörer	B 27
3 tullbevakningschefer	B 26
3 tulldirektörsassistenter	B 26
5 tullförvaltare av klass 1 A	B 26
3 tullkommissarier	B 26
6 tullförvaltare av klass 1 B	B 24
20 tullöverkontrollörer	B 24
15 förste tullkontrollörer	B 22
20 tullförvaltare av klass 2	B 22
15 tullförvaltare av klass 3	B 21
109 tullkontrollörer	B 21
10 tullförvaltare av klass 4	B 18

Befattningshavare	Lönegrad
15 tullkassörer	B 18
360 kammarskrivare	B 16
26 tullmästare	B 15
83 tullkontorister	B 12
127 tullöveruppsyningsmän	B 12
1 kansliskrivare	B 11
447 tulluppsyningsmän	B 8
9 kanslibiträden	B 7
727 tillsyningsmän	B 6
130 tullvakter	B 5
20 kontorsbiträden	B 4
20 skrivbiträden	B 2

2. Kustbevakningen.

22 kustöveruppsyningsmän	B 12
44 kustuppsyningsmän	B 8
42 förste kustvakter	B 7
149 kustvakter	B 6
30 kustbevakningsbiträden	B 5

3. Gränsbevakningen.

1 gränsbevakningschef	B 22
1 gränstullmästare	B 16
1 kammarskrivare	B 16
10 gränsöveruppsyningsmän	B 12
199 gränsuppsyningsmän	B 8

Av det upptagna antalet tullkontrollörer äro 10 övertaliga och skola vid inträffande ledighet icke återbesättas. Av det upptagna antalet tulluppsyningsmän äro 16 övertaliga och skola vid inträffande ledighet ersättas med tillsyningsmän.

Genom beslut förenämnda dag, den 5 mars 1926, har Kungl. Maj:t tillika för budgetåret 1926—1927 för tullverket fastställt följande

Ordinarie stat.

A. Avlöningsstat.

Generaltullstyrelsen.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslags-</i> <i>anslag</i>	kr.	509,300
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	»	25,000

Arvode till tullverkets ombudsman	kr.	2,000	
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	»	170,000	

Tullstaten.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslags-</i> <i>anslag</i>	kr.	10,167,600	
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	»	180,000	
Arvoden till två laboratorieföreståndare å högst 1,000 respektive 500 kronor för år räknat	»	1,500	
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	»	2,082,000	kr. 13,137,400.

B. Indragningsstat.

Avlöningar till tjänstemän å indragningsstat	kr.	49,170.
--	-----	---------

C. Pensionsstater.

Pensioner till avskedade tjänstemän, <i>förslags-</i> <i>anslag</i>	kr.	600,000	
Pensioner till avlidna tjänstemäns änkor och barn, <i>förslagsanslag</i>	»	25,000	
Gottgörelse till tullstatens enskilda pensions- inrättning för mistade andelar av avlöning vid vakanta tjänster	»	13,000	kr. 638,000.

D. Omkostnadsstat.

Kostnader för avdömande av tullmål, <i>förslags-</i> <i>anslag</i>	kr.	47,300	
Resekostnads- och traktamentsersättningar, <i>för-</i> <i>slagsanslag</i>	»	185,000	
Hemliga utgifter	»	4,000	
Övriga kostnader för tullverket	»	1,816,130	kr. 2,052,430.

Summa *förslagsanslag* kr. 15,877,000.

Slutligen har Kungl. Maj:t förordnat, bland annat, att de i avlöningsstaten ingående anslagen för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. ävensom den i anslaget till övriga kostnader för tullverket ingående anslagsposten till särskilda åtgärder för bekämpande av olovlig varuinförsel m. m. ej må överskridas utan Kungl. Maj:ts medgivande.

I en särskild specifikation av utgiftsstaten för tullverket, vilken såsom bilaga fogats vid statsrådsprotokollet och som här nedan intagits, hava Kungl. Maj:ts nu framlagda förslag beträffande de olika anslagsbeloppen sammanställts. För jämförelse har utskottet i denna specifikation vid de poster, i vilka ändringar föreslagits i förhållande till de av Kungl. Maj:t för budgetåret 1926—1927 upptagna posterna, inom parentes infört de för sagda budgetår beviljade posterna.

	Kronor	Kronor
A. Avlöningsstat.		
Generaltullstyrelsen.		
<i>Avlöningar till ordinarie tjänstemän:</i>		
Löner till ordinarie tjänstemän, förslagsvis..... kr. ¹ 517,800 (508,300)		
Personliga lönetillägg och ersättning för indragna extra inkomster ävensom läkarvård och medicamenter samt begravningshjälp, förslagsvis » 1,000	518,800 (509,300)	
<i>Arvode till tullverkets ombudsman:</i>		
Anslag	2,000	
<i>Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.:</i>		
Förslagsanslag	166,000 (170,000)	
<i>Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat:</i>		
Förslagsanslag	» 37,100	723,900 (706,300)
Tullstaten.		
<i>Avlöningar till ordinarie tjänstemän:</i>		
Löner till ordinarie tjänstemän vid tullverkets lokalförvaltning samt kust- och gränsbevakning, förslagsvis	kr. 9,981,400 (10,012,600)	
Kallortstillägg och kallortstraktamenten, förslagsvis » 50,000		
Felräkningspenningar, förslagsvis » 10,000		
Personliga lönetillägg samt ersättning för indragna extra inkomster, förslagsvis	» 42,000 (55,000)	
Läkarvård och medicamenter samt begravningshjälp, förslagsvis	» 40,000	10,123,400 (10,167,600)
<i>Vikariatsersättningar:</i>		
Förslagsanslag	140,000 (180,000)	
<i>Arvoden till två laboratorieföreståndare:</i>		
Anslag: i Göteborg högst 1,000 kr., i Malmö högst 500 kr.	1,500	
<i>Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.:</i>		
Arvoden åt tullexpeditions- och gränstullstationsföreståndare, förslagsvis	kr. 15,000	
Avlöningar till extra ordinarie tjänstemän och extra befattningshavare samt gratifikationer, förslagsvis » 2,000,000		
Läkarvård och medicamenter samt begravningshjälp, förslagsvis » 2,000		
Ersättning för övertidstjänstgöring, förslagsvis » 65,000	2,082,000	12,346,900 (12,431,100)

¹ I den för budgetåret 1926—1927 för generaltullstyrelsen fastställda avlöningsstaten är jämväl upptaget ett förslagsanslag till vikariatsersättningar å 25,000 kronor. Motsvarande post finnes ej upptagen i 1927—1928 års stat.

² Motsvarande anslagspost förekommer ej i den för budgetåret 1926—1927 fastställda avlöningsstaten.

	Kronor	Kronor
B. Indragningsstaten.		
Anslag till avlöningar till tjänstemän å indragningsstat		27,550 (49,170)
C. Pensionsstater.		
Pensioner till avskedade tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	625,000 (600,000)	
Pensioner till avlidna tjänstemäns änkor och barn, <i>förslagsanslag</i>	25,000	
Gottgörelse till tullstatens enskilda pensionsinrättning för mistade andelar av avlöning vid vakanta tjänster	13,000	663,000 (638,000)
D. Omkostnadsstaten.		
<i>Kostnader för avdömande av tullmål:</i>		
Arvode till särskild ordförande i gränstullrätten inom Norrbottens län	kr. 2,000	
Arvode till tolk för finska språket vid samma gränstullrätt	» 300	
Gottgörelse åt rådhusrätterna för avgörande av tull- mål, förslagsvis	» 45,000	47,300
<i>Resekostnads- och traktamentsersättningar m. m.:</i>		
Ersättning för flyttningskostnad, förslagsvis	kr. 20,000	
Rese- och traktamentskostnader, förslagsvis	» 200,000 (165,000)	220,000 (185,000)
<i>Hemliga utgifter:</i>		
Anslag		4,000
<i>Övriga kostnader för tullverket:</i>		
Arvode till präst i Sandhamn	kr. 250	
Arvode till skollärare i Landsort (före stationens förflyttning till Regarn)	» 70	
Byggnader, hyror och tomtören, förslagsvis	» 125,000	
Underhåll och drift av fortskaffningsmaterieil, förslagsvis	» 350,000 (300,000)	
Expenser, förslagsvis	» 550,000	
Telegramporto, förslagsvis	» 20,000	
Gratifikationer åt kronolots- och kanalpersonal, förslagsvis	» 1,000	
Legor för fortskaffningsmaterieil, förslagsvis	» 180,000	
Utbildning i tulltjänsten, förslagsvis	» 30,000	
Beklädnad och beväpning, förslagsvis	» 40,000	
Beslagarandelar samt tullstatens enskilda pensions- inrättnings andelar av böter, förslagsvis	» 200,000 (250,000)	
Särskilda åtgärder för bekämpande av olovlig varu- införsel m. m., förslagsvis	» 100,000 (200,000)	
Diverse utgifter, förslagsvis	» 119,930 (119,810)	
	1,716,250 (1,816,130)	1,987,550 (2,052,130)
Summa kronor		15,748,900 (15,877,000)

I sammanhang med Kungl. Maj:ts förevarande proposition har utskottet till behandling förehåft åtskilliga i ämnet väckta, till utskottet remitterade motioner.

I en inom första kammaren av herr *E. Lithander* väckt motion, nr 193, har hemställts, att riksdagen måtte besluta dels att tullförvaltartjänsterna av klasserna 1 A, 1 B, 2, 3 och 4 placeras i respektive lönegraderna B 27, B 26, B 24, B 21 och B 20, dels ock att gränsbevakningschefen placeras i lönegraden B 24.

Vidare hava i nedanstående, inom andra kammaren väckta motioner yrkats,

av herr *O. W. Lövgren* i Nyborg i motion nr 282, att riksdagen i skriftelse till Kungl. Maj:t ville begära utredning och förslag till 1928 års riksdag angående de grunder, enligt vilka tullstationen i Neder-Kalix kunde tillerkännas tullnederlags- och förtullningsrätt, samt att riksdagen i avvaktan på denna utredning ville avslå Kungl. Maj:ts förslag i förevarande proposition, i vad densamma avser förändring av tullstationen från fast till tillfällig station;

av herr *C. P. Olsson* i Mellerud i motion nr 286, att riksdagen måtte besluta sådan ändring i Kungl. Maj:ts proposition nr 70, att Mons tullkammare nedflyttas i klass 4, samt att den för Mons tullkammare upptagna kammarskrivarsysslan indrages och antalet kammarskrivare i lokal-tullförvaltningen sålunda bestämmas till 359;

av herr *E. Röing* i motion nr 287, att riksdagen måtte besluta, att å generaltullstyrelsens stat i stället för i propositionen föreslagna 7 kammarskrivare måtte uppföras 8, samt att antalet kammarskrivare å lokaltullförvaltningens stat måtte i motsvarande mån minskas och sålunda bestämmas till 359 i stället för i propositionen föreslagna 360;

av *densamme* i motion nr 288, att riksdagen icke för närvarande måtte bifalla Kungl. Maj:ts proposition angående tullverkets utgiftsstat för budgetåret 1927—1928, i vad den avser indragning av den å generaltullstyrelsens revisionsbyrås revisionsavdelning tjänstgörande personal och att avlöningarna för ordinarie befattningshavare ökas med 30,200 kronor för ytterligare 1 revisor, 2 kammarskrivare, 2 kanslibiträden och 2 kontorsbiträden, i samband varmed avlöningarna för tjänstemän å övergångsstat böra minskas med 18,600 kronor;

av *densamme* i motion nr 291, att riksdagen måtte besluta, att tullförvaltartjänsterna i överensstämmelse med 1914 års tullkommissions förslag uppdelas i klasserna 1, 2, 3 och 4 med placering i respektive lönegraderna B 27, B 24, B 22 och B 20;

av herr *A. Forssell* i motion nr 292, att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förevarande proposition, i vad den avser bibehållande av fem byråchefstjänster i generaltullstyrelsen, och besluta, att generaltullstyrelsen skall bestå av, förutom generaltulldirektören, fyra ledamöter och byråchefer, samt

anvisa i samband härmed eventuellt erforderliga medel på vederbörlig övergångsstat;

av herr *C. W. O. Höglund* m. fl. i motion nr 293, att å generaltullstyrelsens stat för budgetåret 1927—1928 i stället för den i propositionen föreslagna för tjänstgöring å centralförrådet avsedda kanslibiträdesbefattningen (lönegrad B 7) måtte upptagas en förrådsskrivarbefattning (lönegrad B 8), samt

av *densamme* m. fl. i motion nr 294, att riksdagen, med ändring av Kungl. Maj:ts förslag i propositionen nr 70, ville upptaga det å tullstaten för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. avsedda förslagsanslag med 2,300,000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina förslag, får utskottet hänvisa till motionerna.

Kungl. Maj:ts i förevarande proposition framlagda förslag i fråga om avlöningsstaten för generaltullstyrelsen grundar sig, enligt vad statsrådsprotokollet utvisar, på ett av 1926 års besparingssakkunniga avgivet betänkande angående personalindragningar i styrelsen m. m. Förslaget utgör alltså ett led i den inom statsförvaltningen under senaste åren bedrivna besparingsverksamheten.

Då utskottet förehäft Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag till prövning, har utskottet till behandlig upptagit de särskilda frågorna i den ordning, vari de i propositionen angivits.

Vidkommande då först den i propositionen upptagna frågan om minskning av antalet byråer i generaltullstyrelsen hava — såsom av propositionen framgår — besparingssakkunniga på anförda skäl funnit sig icke nu böra taga slutlig ståndpunkt till detta spörsmål och departementschefen har ävenledes ansett, att ett uppskov med frågan är av omständigheterna påkallat. Jämväl utskottet ansluter sig till denna mening, då enligt utskottets åsikt de härför anförda skälen måste anses äga giltighet. Utskottet förutsätter emellertid, att frågan upptages till förnyat övervägande och underställes riksdagens prövning, så snart vakans uppstår å någon av byråchefstjänsterna i styrelsen. Härav följer, att utskottet ansett sig icke böra biträda det motionsvis framförda yrkandet (motionen II: 292) om avslag å Kungl. Maj:ts förslag i fråga om bibehållande av det nuvarande antalet byråchefstjänster.

I fråga om kanslibyråns personal innebär det föreliggande förslaget *dels* uppflyttning av sekreterartjänsten å byrån från lönegraden B 24 till lönegraden B 26, *dels* nedflyttning av registratorstjänsten från lönegraden B 21 till lönegraden B 14, *dels ock* indragning av en kammarskrivartjänst. Beträffande förslaget i förstnämnda hänseende kommer utskottet att längre fram i detta utlåtande angiva sin ståndpunkt. Vad förslaget i övrigt beträffar, har utskottet icke funnit skäl till erinran mot detsamma. Vidkommande särskilt frågan om registratorstjänstens placering i lönegrad har utskottet, med beaktande av de göromål, som påvila innehavaren av tjänsten

Utskottets
yttrande.

Generaltull-
styrelsen.

i fråga, och med hänsyn tagen till att riksdagen godkänt Kungl. Maj:ts förslag om registratorsbefattningarnas i departementen placering i lönegraden B 15, i likhet med departementschefen ansett tillfyllest, att denna tjänst hänföres till lönegraden B 14.

Vad härefter personalbyrån angår, består den ordinarie personalen å denna byrå av — förutom byråchefen — en byråinspektör, en kammarskrivare, ett kanslibitråde och ett skrivbiträde. Härjämte tjänstgör å byrån, enligt vad av propositionen framgår och i motionen II: 287 påpekats, ännu en ordinarie kammarskrivare med lön från lokalförvaltningens stat.

Enligt Kungl. Maj:ts, på besparingssakkunnigas betänkande grundade förslag har någon förändring i avseende å denna personals sammansättning och placering i lönehänseende icke ifrågasatts. I nyssnämnda motion har emellertid yrkats, att riksdagen måtte besluta, att ytterligare en kammarskrivare skall uppföras på styrelsens ordinarie stat, i sammanhang varmed dock antalet kammarskrivare å lokalförvaltningens stat borde minskas från 360 till 359.

Såsom nämnts, hava besparingssakkunniga icke föreslagit överflyttning från lokalförvaltningens till styrelsens stat av någon kammarskrivartjänst och från generaltullstyrelsens sida har yrkande härom icke framställts. Utskottet kan ej heller för sin del förorda, att en dylik åtgärd nu vidtages, och detta särskilt med hänsyn till att frågan om byråindelningen ännu icke är slutligen avgjord. Någon ändring i lönehänseende skulle ju ej heller genom överflyttningen uppstå för befattningshavaren i fråga. Kungl. Maj:ts förslag i fråga om arbetskrafterna å nu ifrågavarande byrå har icke givit utskottet anledning till erinran.

I fråga om kameralbyrån innebär Kungl. Maj:ts förslag *dels* genomförandet av viss ändrad arbetsfördelning mellan personalen å byrån, varigenom en revisorstjänst skulle kunna indragas, *dels* utbyte av en sådan tjänst mot en notariebefattning, *dels* ock inrättande av en kanslibiträdets-tjänst med tjänstgöring å det under kameralbyrån lydande centralförrådet, i samband varmed den nu å förrådet tjänstgörande tulluppsyningsmannen skulle återgå till tjänstgöring vid lokalförvaltningen.

Beträffande Kungl. Maj:ts förslag i denna del har i motionen II: 293 på anförda skäl hemställts, att å styrelsens stat måtte i stället för den föreslagna kanslibiträdetsbefattningen (lönegraden B 7) upptagas en förråds-skrivarbefattning i lönegraden B 8.

Vad Kungl. Maj:t sålunda, i överensstämmelse med vad de besparingssakkunniga föreslagit i fråga om personalsammansättningen å kameralbyrån, har utskottet ävenledes funnit sig böra tillstyrka och har utskottet sålunda icke blivit övertygat om, att de göromål, som avses skola ankomma på den till nyinrättande föreslagna befattningen å centralförrådet, äro av mera kvalificerad art eller eljest så krävande, att de motivera en högre placering av befattningshavaren än i lönegraden B 7.

Kungl. Maj:ts förslag i fråga om den å revisionsbyrån tjänstgörande

personalen, vilket förslag icke innebär någon ändring i fråga om den nuvarande personalsammansättningen, har ej heller föranlett till erinran från utskottets sida. Beträffande förslaget om uppflyttning från lönegraden B 24 till lönegraden B 26 av sekreterarbefattningen å byrån kommer utskottet att senare i detta utlåtande yttra sig.

Utskottet övergår härefter till att angiva sin ställning till Kungl. Maj:ts förslag i fråga om revisionsbyråns revisionsavdelning.

Såsom propositionen utvisar, hava besparingssakkunniga föreslagit, att revisionsavdelningens granskningsverksamhet, som för närvarande är i princip avsedd att innefatta en fullständig detaljgranskning av tullverkets räkenskaper i alla delar, skulle omläggas till ett system med allenast stickprovsgranskning och ordnas så, att ett avsnitt av varje tullkammarens räkenskaper minst en gång om året komme att undergå en ingående granskning. I den mån granskningsresultatet beträffande viss tullkammare därtill gäve anledning, skulle emellertid revisionen kunna utsträckas, så att tullkammarens räkenskaper under en längre tidsperiod underkastades en noggrann kontroll i de delar, i vilka anledning till anmärkning förekommit. Departementschefen har emellertid, med hänsyn till att ett införande av det nya granskningssystemet icke måtte ske på bekostnad av kontrollens effektivitet, i likhet med riksräkenskapsverket ansett, att stickprovsgranskningen borde tillämpas blott i fråga om räkenskapsmaterial, som förut, d. v. s. vid vederbörande lokala tullförvaltning, undergått en fullständig och i övrigt tillfredsställande kontroll. I de fall, där så ej kunde ske, borde enligt departementschefens mening, den av revisionsavdelningen verkställda granskningen såsom hittills omfatta tullförvaltnings räkenskapsmaterial i dess helhet.

Med hänsyn särskilt till önskvärdheten av att revisionskostnaderna, så långt möjligt är, begränsas, har ock utskottet i likhet med departementschefen ansett sig icke böra ställa sig avvisande mot en övergång från nu gällande granskningssystem till en på metodiska stickprov grundad kontroll. Såsom departementschefen påpekat, må givetvis dock icke införandet av det nya granskningssystemet ske på bekostnad av kontrollens effektivitet. Detta synes ej heller bliva fallet vid bifall till vad departementschefen härutinnan föreslagit och har utskottet alltså funnit sig böra ansluta sig till detta förslag. Såsom nämnts, har i motionen II:288 hemställts, att riksdagen icke måtte för närvarande bifalla Kungl. Maj:ts proposition, i vad den avser indragning av den å revisionsavdelningen tjänstgörande personalen. De skäl, som till stöd för ifrågavarande förslag anförts, hava emellertid icke övertygat utskottet om, att ett uppskov med omläggningen av revisionsavdelningens granskningsverksamhet kan anses vara av förhållandena oundgängligen påkallat. — Vad angår Kungl. Maj:ts förslag i fråga om personalsammansättningen å avdelningen i fråga, har förslaget härutinnan icke givit utskottet anledning till erinran.

Vidkommande härefter revisionsbyråns statistiska avdelning hava de

sakkunniga för nedbringande av personalkostnaderna å avdelningen ifrågasatt, huruvida icke det kostsamma extraheringsarbete, som föregår handelsstatistikens sammanställning och som nu utföres centralt å avdelningen ifråga, skulle kunna överflyttas till de lokala tullförvaltningarna, i sammanhang varmed vissa förenklingar i arbetsmetoderna skulle å avdelningen genomföras. Departementschefen har emellertid med tagen hänsyn till de synpunkter, som under frågans remissbehandling framförts, icke funnit tillrädligt att skrida till en så genomgripande omläggning av grunderna för det viktiga handelsstatistiska arbetet, som det av besparingssakkunniga framlagda förslaget innebure, utan att dessförinnan den ifrågasatta nya ordningen blivit mera ingående, än vad hittills varit möjligt, i praktiken prövad. Då det först genom en dylik prövning torde vara möjligt att konstatera, huruvida de på vissa håll befarade olägenheterna av decentraliseringen skola kunna undvikas och särskilt i vad mån de kostnadsminskningar i avseende å statistiska avdelningen, som skulle bli följden av omläggningen, komma att motvägas av oundgängliga utgiftsökningar vid tullförvaltningarna, har utskottet i likhet med departementschefen kommit till den övertygelsen, att i avvaktan på sagda prövning den nuvarande organisationen bör tillsvidare bibehållas. På sätt departementschefen framhållit, torde under mellantiden ingående försök till utrönande av det föreslagna systemets ändamålsenlighet böra företagas, varvid ock även andra möjligheter till arbetets förenkling och förbilligande böra komma under omprövning.

Vad vidare angår den å tullbehandlingsbyrån tjänstgörande personalen, har Kungl. Maj:t — i överensstämmelse med vad besparingssakkunniga ifrågasatt — föreslagit utbyte av två byråinspektörstjänster (lönegraden B 24) mot kontrollörsbefattningar i lönegraden B 21. Mot förslaget härutinnan har utskottet icke haft något att erinra. Till förslaget om uppflyttning från lönegraden B 24 till lönegraden B 26 av föreståndaren för det till byrån hörande huvudlaboratoriet återkommer utskottet senare.

Vad Kungl. Maj:t föreslagit i fråga om den för tjänstgöring hos kustbevakningsinspektören erforderliga personalen samt beträffande styrelsens vaktpersonal, har icke heller föranlett erinran från utskottets sida.

Såsom förut antytts, har Kungl. Maj:t i den föreliggande propositionen föreslagit, att de båda sekreterartjänsterna hos styrelsen samt den byråinspektörstjänst å styrelsens tullbehandlingsbyrå, vars innehavare vore föreståndare för tullverkets huvudlaboratorium, måtte uppflyttas från lönegraden B 24 till lönegraden B 26. Enligt vad av statsrådsprotokollet framgår, har allmänna civilförvaltningens lönenämnd tillstyrkt uppflyttning av de båda förstnämnda befattningarna samt förklarat sig ej heller vilja motsätta sig, att jämväl byråinspektörstjänsten uppflyttades i lönegrad. Även besparingssakkunniga hava tillstyrkt förslaget härutinnan. Då utskottet ock för sin del kommit till den uppfattningen, att var och en av dessa befattningar måste anses uppfylla villkoren för en placering

i den lönegrad, varom fråga är, har utskottet jämväl i nu berörda hänseende funnit sig böra biträda Kungl. Maj:ts förslag.

Såsom villkor för ifrågavarande byrånspektörsbefattnings uppflyttning i lönegrad har departementschefen, i överensstämmelse med allmänna civilförvaltningens lönenämnd, ifrågasatt, att tillträdet till befattningen skulle göras beroende av viss förvärvad vetenskaplig högskoleutbildning, dock att en föreskrift härutinnan icke skulle utgöra hinder för den nuvarande laboratorieföreståndaren att innehava befattningen även efter densamma uppflyttning i högre lönegrad. Ett dylikt villkor för befattningens erhållande synes emellertid utskottet icke böra oavvisligen stadgas, utan synes utskottet, att tillträde till befattningen även må böra stå öppen för den, som på grund av praktik och tillräckliga kunskaper i varukännedom och kemi kan anses hava förvärvat sig den för befattningens erhållande nödiga kompetensen.

Vad slutligen angår de av Kungl. Maj:t föreslagna bestämmelserna för övergång till den nya personalstaten för generaltullstyrelsen samt beräkningen av de i styrelsens stat ingående anslagsposterna, hava förslagen härutinnan icke givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet övergår härefter till att angiva sin ståndpunkt till de av Kungl. Maj:t i fråga om tullverkets lokalförvaltning framlagda särskilda förslagen.

Tullstationen.

I propositionen har härvid först till behandling upptagits frågan om indragning eller förändring av vissa tullkamrar och tullstationer. Kungl. Maj:ts förslag utmynnar i *dels* indragning av tullstationen i Neder-Kalix i dess nuvarande form och stationens förvandling till tillfällig station, öppen allenast under seglationstiden, *dels* indragning av tullstationerna i Figeholm, Katthammarsvik, Ljugarn och Rone *dels ock* under vissa angivna villkor uppehållande på statsverkets bekostnad under seglationstiden från och med år 1927 och så länge sådant finns erforderligt av en tullstation å Seskarö.

Vad Kungl. Maj:ts nu nämnda förslag beträffar, har i motionen II:282 hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utredning och förslag till 1928 års riksdag angående de grunder, enligt vilka tullstationen i Neder-Kalix kunde tillerkännas tullnederlags- och förtullningsrätt samt att riksdagen i avvaktan på denna utredning ville avslå Kungl. Maj:ts proposition, i vad densamma avser förändring av tullstationen från fast till tillfällig station.

De av Kungl. Maj:t i nu angivna hänseenden framlagda förslagen hava icke givit utskottet anledning till erinran i annan mån än att utskottet, med hänsyn till vad i nyssberörda motion anförts och utskottet i övrigt under hand inhämtat, funnit sig för närvarande icke böra förorda att i enlighet med vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit tullstationen i Neder-Kalix endast skulle hållas öppen under seglationstiden. Innan slutlig ståndpunkt tages till denna fråga, synes det utskottet önskvärt, att en förnyad utredning av frågan genom generaltullstyrelsens försorg kommer till stånd. Utskottet

förutsätter, att de önskemål och synpunkter, som i motionen framförts, därvid komma till beaktande.

Vidkommande härefter frågan om tullkamrarnas klassificering grundar sig Kungl. Maj:ts förslag härutinnan på en av generaltullstyrelsen i ämnet gjord utredning. Enligt vad statsrådsprotokollet utvisar, är förslaget uppgjort med ledning av ett poängsystem, enligt vilket varje särskild tullkammare på grund av föreliggande uppgifter angående den totala arbetskvantiteten vid tullkammaren för åren 1923, 1924 och 1925 tilldelats vissa poängtal. Med användande av dessa poängtal har uträknats tullkammarens medelpoängtal för ifrågavarande år. I de fall, då poängsiffrorna ansetts icke giva ett riktigt uttryck åt den bakom desamma liggande arbetskvantiteten, har hänsyn även tagits till vissa supplementära arbetsfaktorer, vilka förmenats icke lämpligen kunna intagas bland dem, efter vilka poängtalen beräknats. De olika tullkamrarnas inbördes ordning ur klassificeringssynpunkt har härigenom kunnat angivas på ett enligt generaltullstyrelsens uppfattning så tillfredsställande sätt, som under givna förhållanden rimligen kunde krävas. Mot det sålunda använda systemet har tjänstgöringskommissionen särskilt anmärkt, att vissa av tullkamrarnas arbetsuppgifter icke kunde jämföras med varandra och att det för den skull vore nästan omöjligt att för sådana arbetsuppgifter finna exponentsiffror, som möjliggjorde en rättvis jämförelse. Departementschefen har i likhet med generaltullstyrelsen visserligen funnit denna anmärkning vara i viss mån riktig, men ock lika med styrelsen ansett det vara uteslutet, att en klassificering skulle kunna verkställas utan hänsyn till arbetsuppgifternas omfattning. På sätt styrelsen framhållit, måste visserligen enligt departementschefens mening bestämmandet av exponentsiffrorna alltid bliva i större eller mindre grad subjektivt, och olika åsikter kunde givetvis alltid göras gällande om berättigandet av de valda siffrorna. Då departementschefen emellertid vid granskning av styrelsens förslag i fråga om val av arbetsfaktorer och deras gruppering ävensom exponentsättning — vilket förslag uppgjorts i samråd med tre tullförvaltare och i nära överensstämmelse med tjänstgöringskommissionens förslag — icke funnit anledning att däremot framställa erinran, har departementschefen ansett sig böra biträda förslaget härutinnan.

Även om, på sätt departementschefen, enligt vad nyss nämnts, framhållit, bestämmandet av exponentsiffrorna för tullkamrarnas arbetsuppgifter givetvis kan bliva i större eller mindre mån subjektivt och olika åsikter kunna framföras om berättigandet av de valda siffrorna, har utskottet vid den granskning, utskottet ägnat det ifrågavarande förslaget, kommit till den uppfattningen, att detsamma är av beskaffenhet att kunna godtagas. Vad särskilt angår de nuvarande klassernas antal, har utskottet i likhet med departementschefen funnit skäl icke föreligga för ett frångående av den av 1922 års riksdag beslutade indelningen. Utskottet kan sålunda icke tillstyrka det i motionen II:291 gjorda yrkandet om minskning av det nuvarande klassantalet.

I fråga om de olika tullkamrarnas inplacering i de särskilda klasserna har, såsom av statsrådsprotokollet framgår, delade meningar gjort sig gällande. Departementschefen har emellertid på anförda skäl (sid. 105—108 i statsrådsprotokollet) till alla delar anslutit sig till generaltullstyrelsens i ämnet framlagda förslag. Mot den sålunda föreslagna inplaceringen har utskottet för sin del ej heller funnit något att invända. Såsom ovan nämnts, har i motionen II:286 hemställts, att Mons tullkammare måtte nedflyttas i klass 4 samt att den för tullkammaren upptagna kammarskrivarbefattningen måtte indragas. Till stöd för förslaget härutinnan har motionären, bland annat, åberopat ett av statsrevisorerna i den till årets riksdag avgivna berättelsen om verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1925—30 juni 1926 gjort uttalande rörande personalbehovet vid tullkammaren i fråga. Även om enligt utskottets mening det synes kunna ifrågasättas, huruvida icke en förändring i personalbeståndet vid tullkammaren utan olägenhet kan genomföras och fog förefinnas för tullkammarens nedflyttning i lägre klass, har utskottet emellertid med hänsyn till de skäl, generaltullstyrelsen och tullkammaren i avgivna yttranden över berörda uttalande anfört (se Del III. Förklaringar över statsrevisorernas berättelse) funnit sig icke kunna enbart på enskild motionärs yrkande förorda nedflyttning av tullkammaren eller indragning av någon befattning vid densamma. Utskottet förutsätter emellertid, att generaltullstyrelsen icke lämnar nu berörda fråga ur sikte.

Vad härefter angår frågan om tullförvaltartjänsternas lönegradsplacering har departementschefen, i likhet med 1926 års besparingssakkunniga samt vissa reservanter inom allmänna civilförvaltningens lönenämnd, ansett sig icke kunna förorda någon förändring härutinnan. Några nya omständigheter av beskaffenhet att böra rubba den av 1922 års riksdag beslutade lönegradsplaceringen för befattningshavarna i fråga har nämligen syntts departementschefen icke hava blivit anförda. I likhet med de besparingssakkunniga har departementschefen ock erinrat, att sagda års riksdag i sin skrivelse nr 276 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av tullverkets utgiftsstater för tiden 1 januari—30 juni 1923 m. m. uttalade, att riksdagen ansåge, att de platser å löneskalan, vilka enligt Kungl. Maj:ts förslag beretts de olika klasserna av tullförvaltartjänsterna, vore väl avpassade efter omfattningen av det arbete och ansvar, som vore förbundna med tjänsterna, samt av arbetets beskaffenhet.

I denna fråga har i motionen I:193 hemställts, att tjänsterna av 1 A, 1 B, 2, 3 och 4 måtte placeras i respektive lönegraderna B 27, B 26, B 24, B 21 och B 20, och har i samband därmed yrkats, att gränsbevakningschefen måtte hänföras till lönegraden B 27. Vidare har i merberörda motion II:291 föreslagits, att i överensstämmelse med i motionen ifråga-

satta klassindelning tullförvaltartjänsterna måtte placeras i respektive lönegraderna B 27, B 24, B 22 och B 20.

Om ock utskottet icke kunnat undgå att finna skäl föreligga för att åtminstone vissa tullförvaltare beredes en något förbättrad löneställning, har utskottet emellertid ansett det icke vara lämpligt, att en revidering av tullförvaltarnas löneförhållanden i detta sammanhang vidtages. Enligt utskottets mening torde ett närmare avvägande av tullförvaltarnas löneförmåner först böra ske i samband med upptagande av frågan om dyrtidstilläggens inarbetande i de fasta lönerna. Utskottet anser sig sålunda för närvarande icke böra förordna ändring i Kungl. Maj:ts förslag.

Beträffande Kungl. Maj:ts förslag i fråga om personalförteckning för lokaltullförvaltningen samt kust- och gränsbevakningen hava förslagen härutinnan icke givit utskottet anledning till erinran i annan mån än, att dels såsom följd av utskottets ståndpunkt till frågan om förändring av tullstationen i Neder-Kalix någon övertalig tullmästartjänst icke kommer att finnas, dels ock att med inrättandet av ordinarie tullvaktjänster vid tullstationen i Nynäshamn enligt utskottets mening torde böra tills vidare anstå.

Vidkommande slutligen beräkningen av de särskilda anslagen för tullstaten samt av Kungl. Maj:ts framlagda förslag i fråga om indragnings-, pensions- och omkostnadsstater hava denna beräkning och förslagen härutinnan icke föranlett anmärkning från utskottets sida. Att, på sätt i motionen II: 294 hemställts, riksdagen skulle höja det för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. avsedda förslagsanslaget till 2,300,000 kronor, kan utskottet alltså icke tillstyrka. Utskottet får erinra om, att anslaget i fråga, som i riksstaten för budgetåret 1923—1924 uppgick till 1,503,500 kronor, i riksstaten för budgetåret 1924—1925 höjdes till 1,771,000 kronor samt att ändring av nu utgående anslag, 2,082,000 kronor, varken från Kungl. Maj:ts eller generaltullstyrelsens sida ifrågasatts.

Under åberopande av vad sålunda anförts, och då utskottet i övrigt icke funnit skäl till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, får utskottet hemställa,

I) att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande proposition och med avslag å herrar Lithanders, Olssons i Mellerud, Röings, Forsells och Höglunds ovanberörda motioner I:193, II:286, 287, 288, 291, 292, 293 och 294,

a) besluta, att antalet ordinarie befattningar jämte de för vederbörande befattningshavare avsedda lönegrader skall bestämmas i enlighet med vad av utskottet förordats,

b) för budgetåret 1927—1928 för tullverket godkänna följande

Ordinarie stat.

A. Avlöningsstat.

Generaltullstyrelsen.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kr.	518,800
Arvode till tullverkets ombudsman	»	2,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i> ..	»	166,000
Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat, <i>förslagsanslag</i>	»	37,100

Tullstaten.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kr.	10,123,400
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	»	140,000
Arvoden till två laboratorieföreståndare å högst 1,000, respektive 500 kronor för år räknat	»	1,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i> ..	»	2,082,000
		kr. 13,070,800

B. Indragningsstat.

Avlöningar till tjänstemän å indragningsstat	kr.	27,550
--	-----	--------

C. Pensionsstater.

Pensioner till avskedade tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kr.	625,000
Pensioner till avlidna tjänstemäns änkor och barn, <i>förslagsanslag</i>	»	25,000

Gottgörelse till tullstatens enskilda pensionsinrätt- ning för mistade andelar av avlöning vid vakanta tjänster	kr.	13,000 kr.	663,000
---	-----	------------	---------

D. Omkostnadsstat.

Kostnader för avdömande av tullmål, <i>förslagsan- slag</i>	kr.	47,300	
Resekostnads- och trak- tamentsersättningar m. m., <i>förslagsanslag</i>	»	220,000	
Hemliga utgifter	»	4,000	
Övriga kostnader för tull- verket, <i>förslagsanslag</i> ...	»	1,716,250 kr.	1,987,550
Summa <i>förslagsanslag</i> kr.			15,748,900,

c) i riksstaten uppföra ordinarie förslagsanslaget för tullverket till ett mot statens slutsumma svarande belopp av 15,748,900 kronor, att direkt utgå av tullmedel,

d) förklara, att sådan å den 31 december 1922 gällande ordinarie stat kvarstående tjänsteman vid tullverket, som ej anmält sig icke vilja övergå på den nya staten, må under budgetåret 1927—1928 komma i åtnjutande av tillfälligt lönetillägg till belopp, vilket Kungl. Maj:t, efter förslag av generaltullstyrelsen, prövar stå i lämpligt förhållande till den tjänstgöring, som må komma att krävas av vederbörande, eller Kungl. Maj:t eljest kan finna skäligt, dock icke i något fall till högre belopp för år räknat, än som genom kungörelsen den 22 juni 1923 (nr 444) angående tillfälliga lönetillägg åt viss personal vid tullverket för år 1922 blivit bestämt;

samt

II) att herr Lövgrens i Nyborg motion, II:282, må anses besvarad genom vad utskottet ovan anfört.

Stockholm den 10 maj 1927.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, A. F. Vennersten, J. L. Widell, C. P. V. Nilsson* i Gränebo, *O. Bergqvist, A. Pers, J. G. Walles, C. I. Asplund, D. A. Petré.*
J. B. Johansson i Fredrikslund och *K. A. W. Björck*;

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *A. Wiklund, C. R. Jansson* i Falun, *P. Nilsson* i Bonarp, *S. Bengtsson* i Norup, *O. Olsson* i Kullenbergstorp, *A. Å:son Törnkvist* i Karlskrona, *P. M. Olsson* i Blädinge, *E. Kristensson* i Göteborg, *B. F:son Holmgren, E. G. E. Eriksson* i Stockholm och *P. C. Jonsson*.

Reservationer:

av herrar *Törnkvist* i Karlskrona och *Jonsson*, vilka ansett, att utskottets yttrande å sid. 12 och 13 angående uppflyttning av vissa tjänster i lönegraden B 26 bort hava följande lydelse:

»Såsom förut antytts — — — förslaget härutinnan. Då utskottet för sin del kommit till den uppfattningen, att de båda sekreteraretjänsterna måste anses uppfylla villkoren för en placering i den lönegrad, varom fråga är, har utskottet beträffande dessa tjänster funnit sig böra biträda Kungl. Maj:ts förslag. Däremot har utskottet icke ansett tillräckliga skäl föreligga för byråinspektörens uppflyttning i lönegraden B 26 och kan således icke tillstyrka förslaget i denna del. Vad slutligen angår — — — till erinran.»;

av herrar *Nilsson* i Gränebo, *Johansson* i Fredrikslund, *Nilsson* i Bonarp, *Olsson* i Kullenbergstorp och *Olsson* i Blädinge, som ansett, att utskottets yttrande i fråga om de olika tullkamrarnas inplacering (sid. 15) bort hava följande lydelse:

»I fråga om — — — framlagda förslag. Mot den sålunda föreslagna inplaceringen har utskottet för sin del ej haft något att invända med undantag av att enligt utskottets mening tullkamrarna i Skellefteå, Falun, Sölvesborg och Visby böra hänföras till klass 4. Såsom ovan — — — ur sikte.»